

**EUROPA W SWYM
SZALEŃSTWIE... – PIERWSZA
WOJNA ŚWIATOWA**

**JOANNA
WODOWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Ewa Skrzywanek
dr Beata Rola
Jan Bielecki
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

Redakcja językowa i korekta - Editio

Projekt graficzny i projekt okładki - Editio

Skład i redakcja techniczna - Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Poszli nasi w bój bez broni... – powstanie styczniowe

Klasa:

III

Miejsce:

pracownia historyczna wyposażona w komputer, projektor multimedialny i zestaw głośników

Czas:

45 minut

Cele

Cel ogólny: zapoznanie z genezą, przyczynami i przebiegiem powstania 1863 r.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- charakteryzuje program Białych i Czerwonych;
- omawia przygotowania do wybuchu powstania;
- zna przyczyny i okoliczności wybuchu powstania;
- wyjaśnia, na czym polegał partyzancki charakter walk;
- umieszcza walki powstańcze w czasie i przestrzeni;
- przedstawia reakcję międzynarodową na powstanie;
- wskazuje rolę przywódców oraz omawia organizację polskiego państwa podziemnego w czasie powstania;
- omawia następstwa wydarzeń 1863 r.;
- w oparciu o mapę charakteryzuje przebieg powstania styczniowego (SPE).

Środki dydaktyczne:

- mapa, atlasy;
- film *Powstanie styczniowe* przygotowany przez Muzeum Historii Polski:
<http://muzhp.pl/pl/m/49/powstanie-styczniowe> (dostęp 01.04.2019 r.).

Metody, techniki i formy:

- poker kryterialny;
- wykład;
- chmurka;
- praca w grupie;
- praca z mapą;
- dyskusja.

Uwagi: Na tydzień przed lekcją 2-osobowy zespół otrzymuje zadanie, aby przygotować karty do pokera kryterialnego: Dlaczego Polacy powinni podejmować próby odzyskania niepodległości?

Przebieg lekcji

Część wstępna:

Uczniowie podzieleni na 5-osobowe grupy otrzymują karty pokera kryterialnego i kierując się przyjętymi przez siebie zasadami, dokonują hierarchii argumentów.

Biali i Czerwoni

W oparciu o wykład nauczyciela uczniowie przygotowują notatkę w formie chmurki, pokazując punkty widzenia dwóch stron na sprawę odzyskania niepodległości.

Przygotowania do wybuchu powstania

Nauczyciel odwołuje się do wiedzy uczniów z klasy VII, przypomina o sytuacji w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania oraz o roli branki.

Przebieg walk

Projekcja filmu. Zadaniem uczniów jest przygotowanie notatki na temat powstania styczniowego, jego przebiegu, władz oraz reakcji międzynarodowej na nasz zryw narodowowyzwoleńczy. Jeśli na terenie, gdzie znajduje się szkoła toczyły się bitwy i potyczki powstania styczniowego, należy uzupełnić treści o przykłady z zakresu edukacji lokalnej.

Część podsumowująca:

W jaki sposób mogliśmy lepiej przygotować się do wybuchu powstania?

Komentarz metodyczny

Zastosowany na lekcji poker kryterialny doskonali umiejętność twórczego rozwiązywania problemów, ważnej umiejętności na współczesnym rynku pracy. Uczniowie kształtują również kompetencje społeczne i obywatelskie. Kryteria sukcesu do pokera: dobór argumentów, estetyka wykonania, poprawność językowa. Do wykonania pokera kryterialnego można zaangażować ucznia ze SPE, który w ten sposób rozwinie swoje umiejętności i poszerzy wiedzę.